

Torben Kragh Grodal

Tematisk tekstanalyse

En skitsering af tekstanalytisk emneområde

0. *Indledning*. 0.1. Definition af "tema". 0.2. Tematik og narratologi. 0.3. Opdeling af det tematiske forskningsområde. 1. *Tema-analyse og sprogvidenskab*. 1.1. Teksten som system; autonomi og kontekst. 1.2. Den analytiske "lukning" af teksten. 1.3. Struktureel semantik. 1.4. Koblinger mellem semantiske taxonomier. 1.5. Subjektets decentrering og de taxonomiske koder. 1.6. Taxonomi-koblinger i *Den lille Havfrue*. 1.7. Kollektive taxonomier. 2. *Tema-analyse og myteanalyse*. 2.1. Lévi-Strauss' Ødipusanalyse. 2.2. Mytens universaliseringsprojekt. 2.3.1. Mediation. 2.3.2. En Cecilrygers mytiske univers. 3. *Tema-analyse og psykoanalyse*. 3.1. Drømmens latente og manifeste indhold. 3.2. "Forskydning". 3.3. "Fortætning" og "overdeterminering". 3.4. "Solen" i *Den lille Havfrue* som eksempel på overdeterminering. 3.5. Overdeterminering og værdiernes centralisering. 3.6. Det tekstuelle samspil mellem udtryksparadigmatisk og indholdsparadigmatisk forskydning. 3.7. "Omvending". 4. Tema-analyse og epistemologi.

0. *Indledning*. I artiklen *Grundtræk af en narrativ grammatik (poetik II,3)* arbejder Greimas med en opdeling af den semiotiske analyse i to analytiske områder: det semantiske og det grammatiske. Denne områdeopdeling er den klassiske lingvistiske opdeling i synkroni og diakroni. Det diakrone forskningsområde indenfor betydningsanalysen har fået navn af narratologi, og kan eksemplificeres med Propps, Bremonds og Greimas' forløbsanalyser. Derimod har det synkrone forskningsområde indenfor betydningsanalysen ikke på samme måde som narratologien konstitueret sig som disciplin, hvilket blandt andet kan læses ud af ovennævnte artikels manglende navngivning af det forskningsområde der for semantikens vedkommende skulle svare til hvad narrativitetsforskningen er for grammatikken. Dette forskningsområde kunne man kalde det tematiske.

0.1. Skønt termen "tema" er et af de mest benyttede indenfor litteraturkritikken, yder håndbogslitteraturen ikke nogen hjælp til præciseringen af dens betydning. Således defineres termen i Gero von Wilpert: *Sachwörterbuch der Literatur* som "Thema (griech. = das Gesetzte) Grund-und Leitgedanke e. Werkes." og i Shipley: *Dictionary of World Literature* som "Theme: The subject of discourse; the underlying action or movement; or the general topic, of which the particular story is an illustration.". Man kan derfor føle sig frit stillet ved anvendelsen af termen.